

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om
marknadssystemet för lantbruksprodukter**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att en lag om marknadssystemet för lantbruksprodukter stiftas. Genom lagen upphävs gällande lantbruksinkomstlag från 1989, som gäller prissättningsåren 1990/91—1994/95. Propositionens centrala mål är att främja anpassningen av lantbruket i Finland och förbättra dess konkurrenskraft samt harmonisera de lantbrukspolitiska mekanismerna i förhållande till Europeiska gemenskapernas lantbrukspolitik. Den föreslagna lagens syfte framhäver utvecklandet av produktiviteten inom lantbruket, en sänkning av kostnadsnivån inom lantbruket, tryggheten av marknadsföringen av lantbruksprodukter samt konsumentaspekten. I det föreslagna systemet skall beslutsfattandet fortfarande basera sig på förhandlingar mellan statens representanter och lantbruksproducenternas centralorganisationer. Till grund för förhandlingarna uppgörs kalkyler om hur lantbrukets intäkter och kostnader har utvecklats, men dessa kalkyler binder inte förhandlingarna. Belopp som överskrider eller underskrider riktpriserna skall inte heller längre beaktas på ett i lag stadgat sätt.

Enligt lagförslaget skall importskyddet och exportsystemet kopplas till prissystemet på ett fastare sätt än tidigare. När riktpriserna bestäms skall samtidigt de minimipriser som utgör grund för exportstödet bestämmas. De pris som används när lagen tillämpas är riktpris och minimipris.

Marknadsföringen av lantbruksprodukter skall på samma sätt som för närvarande finansieras med ett anslag som tas in i statsbudgeten och med marknadsföringsavgifter, skatter och andra avgifter som betalas av lantbruksproducenterna. Det föreslås dessutom att de anslag som har reserverats för pris- och inkomststöd skall kunna användas för finansiering av marknadsföringen. Eftersom det sker en övergång från ett importskydd som baserar sig på kvantitativa importbegränsningar till ett avgiftsbaserat importskyddssystem, föreslås det att intäkten av de importavgifter, tullar och acciser som uppbärs i samband med importen skall användas för finansiering av marknadsföringskostnaderna för lantbruksprodukter.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1994 och avses bli behandlad i samband med den. I anslutning till de reformer som föreslås i propositionen avläts särskilt till riksdagen propositioner med förslag till lagar som gäller marknadsföringsfonden för lantbruksprodukter och lagstiftning gällande importskydd och prisskillnadsersättningar för lantbruksprodukter samt lag om ändring av 2 § i lagen om konkurrensbegränsningar, vilka skall avlätas till riksdagen.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft vid ingången av 1994.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

Sedan 1956 har pris- och inkomspolitiken inom lantbruket i Finland baserat sig på lantbruksinkomstlagarna. Gällande lantbruksinkomstlag (736/89) gäller prissättningsåren 1990/91—1994/95. Den har ändrats flera gånger och ändringarna har närmast gällt bestämmandet av ansvaret för exporten av lantbruksprodukter.

Enligt lantbruksinkomstlagen är lagens mål att garantera lantbrukarbefolkningen en rättvis inkomstnivå, styra och balansera lantbruksproduktionen samt stabilisera lantbrukets prisnivå och utveckla lantbruksproduktens kvalitet. För att dessa mål skall uppnås skall riktpriiser bestämmas för de riktpriisprodukter som nämns i lagen. För att lagens mål skall uppnås, kan utöver ändringar av riktpriiserna stöd som betalas av statens medel användas. Till riktpriisprodukterna hör råg, vete, foderkorn foderhavre, mjölk, nötkött, svinkött, fårkött och ägg.

Statsrådet skall besluta om de i lagen nämnda riktpriiserna och subventionerna samt andra åtgärder som påverkar lantbruksinkomsten efter att avtal om dem har ingåtts vid förhandlingar mellan statsrådet och lantbruksproducenternas centralorganisationer.

Den kalkyl över lantbrukets intäkter och kostnader som nämns i lagens 4 § och som lantbrukets prisdelegation uppgör för lantbruksinkomstförhandlingarna är av stor betydelse för utvecklandet av lantbruksinkomsten och för att förhandlingssystemet skall fungera. Kalkylen uppgörs över lantbrukets intäkter och kostnader samt över lantbruksinkomsten, som utgör skillnaden mellan dessa. I kalkylen beaktas enbart det egentliga lantbruket och lantbruket behandlas som en helhet. Förändringar i produkternas och produktionsinsatsernas prisnivå skall beaktas så att lantbruksinkomsten justeras lika mycket som de med samma produktmängder och produktionsinsatser enligt intäkt- och kostnadskalkylen beräknade totalkostnaderna har förändrats jämfört med den nivå som förutsattes i det föregående lantbruksinkomststavtalet. Härvid skall också beaktas förändringen i totalintäkterna av andra produkter än riktpriisprodukterna samt de för-

ändringar som har skett i övriga intäktsposter jämfört med den nivå som förutsattes i det föregående lantbruksinkomststavtalet. Avvikelserna i de genomsnittliga priserna på riktpriisprodukter från de fastställda riktpriiserna beaktas till den del avvikelsen överskrider den gräns som nämns i lagen.

I lagen stadgas också om fördelningen av ansvaret för exportkostnaderna mellan staten och lantbruksproducenterna. I lagen ingår dessutom stadganden om fördelningen av kostnaderna för styrning och balansering av lantbruksproduktionen mellan staten och lantbruksproducenterna.

Under den tid lagen är i kraft minskar statens ansvar för exportkostnaderna årligen. Lantbruksproducenternas andel av exportkostnaderna uppbärs i form av olika slag av marknadsföringsavgifter, skatter och andra avgifter, om vilka stadgas särskilt. Om importskyddet, som baserar sig på kvantitativa importbegränsningar, importavgifter, tullar och acciser stadgas också särskilt.

2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

Det föreslås att en lag om marknadssystemet för lantbruksprodukter skall stiftas och ersätta gällande lantbruksinkomstlag. Den nya lagen föreslås träda i kraft vid ingången av 1994. Det centrala syftet med ändringarna är att främja en anpassning av lantbruket och tillnärma de lantbrukspolitiska mekanismerna till EG:s mekanismer inom den gemensamma lantbrukspolitiken.

Lagens syfte har definierats på nytt jämfört med gällande lantbruksinkomstlag. De nya målen framhäver utvecklandet av produktiviteten inom lantbruket, tryggheten av marknadsföringen av lantbruksprodukter och en sänkning av kostnadsnivån inom lantbruket samt konsumentaspekten. Lagens syfte motsvarar sålunda till centrala delar EG:s allmänna lantbrukspolitik.

Marknadssystemet för lantbruksprodukter kan fungera endast tillsammans med ett tillräckligt importskydd och ett fungerande exportsystem. Priserna, importskyddet och ex-

portstödet utgör en helhet. Utöver riktpriser skall minimipriser, som skall utgöra grund för exportstödet, bestämmas. Importskyddet skall basera sig på ett hemmamarknadspris, som härleds ur riktpriset. En ändring i importavgifterna och acciserna, som baserar sig på en ändring av riktpriserna, skall kunna genomföras genom beslut av ministeriet på samma sätt som för närvarande. Om grunderna för importskyddet måste ändras, förutsätter ändringen däremot att en proposition avläts till riksdagen. Det skall dessutom vara möjligt att besluta om sådana åtgärder som behövs för tryggande av marknadsföringen. Utöver export kunde dessa åtgärder bl.a. omfatta interventionsköp, subventionerad konsumtion i Finland och subventionerad upplagring.

De pris som skall användas när den föreslagna lagen tillämpas är riktpris och minimipris. Med riktpris avses det pris som lantbruksproducenterna i genomsnitt bör få för sina produkter under ett prissättningsår. Riktpriser skall bestämmas för samma produkter som nämns i den gällande lagen. Minimipriset skall utgöra grund för exportstödet och för vissa produkter även grund för inköp i interventionslager.

Till grund för förhandlingarna uppgörs kalkyler över hur lantbrukets intäkter och kostnader har utvecklats, men kalkylerna binder inte förhandlingarna. Det är förhandlingsparternas sak att fatta beslut om kalkylerna. Belopp som överskrider eller underskrider riktpriserna skall inte heller längre beaktas på ett i lag stadgat sätt. På samma sätt som för närvarande skall förhandlingarna gälla lantbruksinkomstens utveckling. Lantbrukets prisdelegation, som avses i 18 § i den gällande lagen, eller ett motsvarande officiellt organ behöver inte längre tillsättas. Det marknadsföringsråd för lantbruket som nämns i lagens 21 § skall inte längre tillsättas. Dess uppgifter överförs till direktionen för marknadsföringsfonden för lantbruksprodukter.

Marknadsföringen skall kunna finansieras med ett anslag som tas in i statsbudgeten och överförs till marknadsföringsfonden för lantbruksprodukter, med marknadsföringsavgifter, skatter och andra avgifter som lantbruksproducenterna betalar samt med medel som reserverats för pris- och inkomststöd. Eftersom det sker en övergång från ett importskydd som baserar sig på kvantitativa importbegränsningar till ett avgiftsbaserat importskyddssystem

tem, föreslås det att intäkten av de importavgifter, tullar och acciser som uppbärs i samband med importen av livsmedel skall kunna användas för täckande av exportkostnaderna. Ett motsvarande arrangemang ansluter sig också till den gällande lantbruksinkomstlagen så till vida att beloppet av de kalkylerade importavgifter som motsvarar importen avdras från lantbruksproducenternas exportansvar när det gäller riktprisprodukter. De produkter som de importavgifter vilka används för att finansiera exporten berör utökas eftersom avsikten är att det föreslagna marknadssystemet också skall omfatta exportkostnaderna för sådana förädlade livsmedel som inte tidigare har omfattats av lantbruksinkomstsystemet.

Det föreslås att ett årligt anslag skall reserveras för balansering av lantbruksproduktionen.

3. Propositionens verkningar

Den föreslagna lagen reglerar i första hand ett beslutsförfarande som baserar sig på förhandlingar mellan staten och lantbruksproducenternas centralorganisationer. Den föreslagna lagen skapar också ett marknadssystem som delvis hänför sig till detta beslutssystem och som regleras med de priser som nämns i lagen. Systemet möjliggör en friare fluktuation i lantbruksprodukternas priser än tidigare. Den föreslagna lagen innebär också en övergång från ett importskyddssystem som baserar sig på kvantitativa importbegränsningar till ett avgiftsbaserat importskyddssystem. På grund av det ändrade importskyddssystemet skall intäkten av de importavgifter, tullar och acciser som uppbärs i samband med importen av livsmedel användas för finansiering av marknadsföringskostnaderna för lantbruksprodukter.

Anslag för pris- och inkomststöd, marknadsföring av lantbruksprodukter och styrning av produktionen skall tas in i statsbudgeten.

För att det nya marknadssystemet skall fungera förutsätter det när det gäller fördelningen av statens personalresurser att administrationen och uppföljningen av systemet koncentreras till en och samma myndighet. Därför är det motiverat att de myndighetsuppgifter som hänför sig till marknadssystemet koncentreras till jord- och skogsbruksministeriet. De

omorganiserade uppgifterna kan skötas inom ramen för det nuvarande totala antalet anställda.

Lantbrukets prisdelegation och marknadsföringsrådet för lantbruket skall inte längre tillsättas enligt den föreslagna lagen.

4. Beredningen av propositionen

Jord- och skogsbruksministeriet tillsatte den 20 augusti 1992 en arbetsgrupp, som fick i uppdrag att bereda principerna för ett nytt pris-, stöd- och marknadsföringssystem för lantbruket som skulle träda i kraft vid ingången av 1994 och ersätta gällande lantbruksinkomstlag. Propositionen bygger på ett utkast av arbetsgruppen och har därefter beretts som tjänsteuppdrag vid jord- och skogsbruksministeriet.

5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1994 och avses bli behandlad i samband med den. I anslutning till de reformer som föreslås i propositionen avlåtts till riksdagen propositioner med förslag till lag om marknadsföringsfonden för lantbruksprodukter och lagstiftning gällande importskydd och pris-skillnadsersättningar för lantbruksprodukter. Dessutom föreslås att lagen om konkurrensbegränsningar skall ändras.

Det föreslagna systemet överensstämmer med den uppgörelse som är inom synhåll med anledning av de förhandlingar som förs inom ramen för allmänna tull- och handelsavtalet (GATT).

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslaget

1 §. *Lagens syfte.* Av lagförslaget 1 § framgår lagens syfte, som delvis motsvarar syftet med gällande lantbruksinkomstlag. De nya målen framhäver konsumentaspekten, främjandet av produktiviteten inom lantbruket, tryggheten av marknadsföringen och en sänkning av kostnadsnivån inom lantbruket.

2 §. *Medel.* I lagförslaget 2 § stadgas om de medel med vilka målen enligt 1 § skall kunna nås. Dessa omfattar bestämmande av priser på lantbruksprodukter, importskydd och exportstöd, tryggande av marknadsföringen, pris- och inkomststöd samt vid behov andra åtgärder. Åtgärderna för tryggande av marknadsföringen omfattar utöver export bl.a. interventionsköp, subventionerad konsumtion i Finland och subventionerad upplagring.

Antalet odlare som bedriver kontraktproduktion har ökat och kontraktproduktionens andel av lantbruksproduktionen har också ökat kraftigt. Enligt en undersökning som Elintarviketieto utförde 1992 hade närmare 40 % av alla lägenheter med mer än fem hektar åker produktionsavtal som gällde någon lantbruksprodukt 1992. I siffror är detta ca 44 000

gårdsbruksenheter och sammanlagt ca 68 000 produktionsavtal.

Odlingen av utsädesspannmål, oljväxter, sockerbeta, stärkelsepotatis, stärkelsekorn och ärtor är helt och hållet kontraktsodling. Av spannmålsodlingen utgör kontraktsodlingen ca 80 %. Av odlingen av malkorn är 90 % kontraktsodling. Kontraktsodlingens andel av produktionen av matpotatis överstiger 40 % och av frilandsgrönsaker 50 %. Av bär- och grönsaksodlingen utgör den ca en tredjedel.

Den egentliga kontraktproduktionens andel av mjölk- och nötköttproduktionen är obetydlig. Av äggproduktionen baserar sig drygt 40 % på avtal och av svinköttproduktionen något över hälften. Broilerproduktionen baserar sig däremot helt på avtal.

Förfarandet vid ingående av avtal om villkoren för kontraktproduktionen mellan säljparten och köparna varierar beroende på vilken produkt det är fråga om. För vissa produkter finns det riksomfattande avtal, för andra regionala eller fabriksbaserade avtal. Från säljarnas sida har t.ex. odlarråd, odlarföreningar och odlarutskott samt lantbruksproducenternas lokala, regionala eller riksomfattande organisationer kunnat vara med och förhandla om

avtalsvillkoren. Avtalsvillkoren har fastställts antingen särskilt med varje köpare eller centraliserat med flera köpare.

Regeringen avlåter ett lagförslag till lag om ändring av 2 § lagen om konkurrensbegränsningar (480/92) så att i lagen skall preciseras hur lagen tillämpas i samarbete mellan lantbruksproducenterna angående lantbruksprodukternas primärproduktion.

Om de importavgifter, tullar och acciser som hänför sig till importskyddet stadgas särskilt. På exporten och importen skall dessutom lagen om tryggnad av landets utrikeshandel och ekonomiska tillväxt (157/74) och lagen om statens spannmålsförråd (1124/89) tillämpas.

3 §. *Priser.* I lagförslagets 3 § stadgas om de prisbegrepp som används i lagen. Dessa är riktpreis och minimipris. Med riktpreis avses såsom nu det pris som odlaren i genomsnitt bör uppnå under ett prissättningsår. Riktpreis skall bestämmas för vete, råg, korn, havre, mjölk, nötkött, svinkött, fårkött och ägg.

Om grunderna för fastställandet av importskydd skall stadgas särskilt genom lag. Avsikten är att grunderna för importskyddet fastställs så att riktpiserna kan förverkligas. En ändring i importavgifterna och acciserna, som baserar sig på en prisändring, skall kunna genomföras genom beslut av ministeriet på samma sätt som för närvarande.

Minimipriset skall utgöra grund för exportstödet och för vissa produkter även grund för inköp i interventionslager. Så som namnet anger skall minimipriset vara lägre än riktpriset, om det bestäms för produkter som definieras på samma sätt som de produkter för vilka riktpreis bestäms. Avsikten är att det exakta förhållandet mellan riktpreis och minimipris bestäms i enlighet med 5 §. Enligt det föreslagna systemet skall minimipriset fastställas för riktpreisprodukter och förädlade riktpreisprodukter samt dessutom vid behov för andra produkter. För fårkött fastställs inte något minimipris, eftersom det på grund av att marknaden är så liten inte är ändamålsenligt att reglera priserna med hjälp av exporten.

På samma sätt som nu skall närmare stadganden om grunderna för bestämmande av priserna utfärdas genom förordning. När det gäller riktpriset skall härvid bestämmas om det är fråga om ett sådant gårdspris som används för närvarande eller om priset skall fastställas t.ex. i köparens lager. De definitioner som används kan också avvika från varandra när

det gäller olika produkter. För övrigt skall lantbruksproducenterna och köparna komma överens om kvalitetsprissättningen också när det gäller riktpreisprodukter.

4 §. *Prissättningsår.* Begreppet prissättningsår kvarstår oförändrat jämfört med gällande lag.

5 §. *Förhandlingar.* Statsrådet och lantbruksproducenternas centralorganisationer förhandlar och ingår avtal om rikt- och minimipriser, pris- och inkomststöd samt de åtgärder som behövs för tryggnad av marknadsföringen. Centralorganisationerna är Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry och Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbundet rf (SLC). Efter förhandlingarna skall statsrådet fatta beslut om de åtgärder som har avtalats.

Till grund för förhandlingarna skall de utredningar som anses nödvändiga uppgöras. Förhandlingsparterna bestämmer vilka utredningar som behövs.

Vid förhandlingarna skall målen enligt 1 § beaktas. När riktpiserna och pris- och inkomststödet belopp fastställs bör det ses till att de leder till skäliga konsumentpriser.

6 §. *Pris- och inkomststöd.* De föreslagna stadgandena om pris- och inkomststöd motsvarar till centrala delar stadgandena i gällande lantbruksinkomstlag. Särskilda stadganden om utvecklandet av stödet tas dock inte in i lagen, utan detta skall ske enligt de mål som nämns i 1 §. En rättvis inkomstnivå kan anses omfatta även en utjämning av inkomstskillnaderna samt beaktande av de regionala skillnader och de skillnader i lägenheternas storleksklasser som påverkar lantbrukets produktionsförutsättningar.

I 2 mom. ingår ett stadgande om när pris- och inkomststödet skall beaktas som ett tillägg till eller avdrag från följande års stöd.

7 §. *Prisernas ikraftträdande.* Prisändringarna skall träda i kraft vid ingången av prissättningsåret, om inte något annat bestäms med stöd av 5 §.

8 §. *Finansieringen av marknadsföringen.* I lagförslagets 8 § nämns ur vilka källor marknadsföringen av lantbruksprodukter skall finansieras. Marknadsföringen av lantbruksprodukter kan finansieras med ett anslag som tas in i statsbudgeten och som skall överföras till marknadsföringsfonden för lantbruksprodukter och med marknadsföringsavgifter, skatter och andra avgifter som uppbärs för insatsvaror inom jordbruket och för lantbruksprodukter.

Dessutom skall det anslag som i statsbudgeten har anvisats för pris- och inkomststöd kunna användas för detta ändamål så som bestäms med stöd av lagens 5 §. I anslutning till ändringen av importskyddssystemet föreslås att marknadsföringen av lantbruksprodukter skall kunna finansieras också med intäkterna av de importavgifter, tullar och acciser på livsmedelsprodukter som uppbärs i samband med importen av livsmedel. De importavgifter, tullar och acciser på livsmedelsprodukter som uppbärs i tulltariffgrupperna 1—2, 4—8 och 10—23 skall användas för finansiering av marknadsföringen.

Om de poster som skall hänföras till kostnaderna för marknadsföringen av lantbruksprodukter stadgas i 2 § 2 mom. Till dem hör det exportstöd som betalas i samband med exporten av lantbruksprodukter och förädlade lantbruksprodukter, subventionerna för upplagring, kostnaderna för inköp i lager och subventionerna för konsumtionen i Finland.

Den 14 oktober 1992 fattade statsrådet ett principbeslut om förbättrande av balansen i den offentliga ekonomin. För lantbrukets del beslöt statsrådet bl.a. att regeringen skall avlåta en proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lantbruksinkomstlagen. Enligt principbeslutet har regeringen dessutom för avsikt att föreslå att en fond som står utanför statsbudgeten skall bildas. Till fonden skall lantbruksproducenternas andel av exportkostnaderna överföras årligen. I statsbudgeten för 1994 föreslås det att såsom statsandel överförs till marknadsföringsfond 1 150 milj. mk.

I anslutning till lantbruksinkomstlagen har exportstödet för mjölkprodukter, kött och köttprodukter, ägg samt spannmål och spannmålsprodukter budgeterats under moment 30.32.40. (Exportstöd för lantbruksprodukter). Enligt lantbruksinkomstlagen finansieras en del av denna exportstödsutgift med marknadsföringsavgifter och marknadsföringsskatter som betalas av lantbruksproducenterna. Statsrådets principbeslut av den 14 oktober 1992 om en balansering av den offentliga ekonomin gällde dessa kostnader.

Det pris som industrin skall betala för sådana råvaror till s.k. förädlade livsmedelsprodukter som härstammar från lantbruket sänks i samband med exporten till samma nivå som världsmarknadspriserna med det anslag som har anvisats under moment 30.32.43. (Prisskillnadsersättningar för råvaror till föräd-

lade livsmedelsindustriprodukter). Eftersom det är fråga om produkter som nämns i frihandelsavtalen mellan medlemsländerna i Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA) och EG, har också grunderna för utjämningen av skillnaderna i råvarupriserna fastställts i avtalen. Prisskillnadsersättningarna för dessa råvaror ansluter sig inte till lantbruksinkomstlagen och lantbruksproducenterna deltar inte heller i finansieringen av dessa prisskillnadsersättningar.

En rationell administration av bl.a. exporten av lantbruksprodukter, den subventionerade konsumtionen i Finland och utjämningsupplagringen talar för att det egentliga exportstödet för lantbruksprodukter och prisskillnadsersättningarna för råvaror till förädlade livsmedelsindustriprodukter finansiellt sammanförs med finansieringen av marknadsföringen av lantbruksprodukter. Både för exportens och importens del blir produkttäckningen då mera omfattande än vad som avsågs i statsrådets principbeslut, vilket också inverkar på budgetöverföringen. År 1991 användes 415 milj. mk till prisskillnadsersättningar för förädlade produkter, medan motsvarande accisintäkt i samband med importen var 240 milj. mk, dvs. 175 milj. mk mindre än prisskillnadsersättningarna.

När importskyddet ändras så att det blir avgiftsbaserat kommer också de importavgifter, tullar och skatter som uppbärs i samband med importen av livsmedel som motsvarar inhemska livsmedelsprodukter att användas till finansiering av exporten av livsmedelsprodukter. Samma princip tillämpas också vid fördelningen av exportkostnaderna mellan staten och lantbruket med stöd av gällande lantbruksinkomstlag.

9 §. *Styrning av lantbruksproduktionen.* Det föreslås att ett anslag om 500 milj. mk för styrning av lantbruksproduktionen skall tas in i statsbudgeten för år 1994 och för samma ändamål år 1995 460 miljoner mark samt därefter anslag som anvisas i budgeten. Om avsikten är att anvisa mera medel, föreslås det att beslut om fördelningen av tilläggsfinansieringen mellan staten och lantbruksproducenterna skall fattas i enlighet med lagens 5 §. De medel som har anvisats för pris- och inkomststöd och de medel för finansiering av marknadsföringen som lantbruksproducenterna har betalt skall kunna användas för täckande av lantbruksproducenternas andel av tilläggsfinansieringen.

De avtal om styrning av lantbruksproduk-

tionen som har ingåtts före 1994 beräknas medföra utgifter om 310 milj. mk år 1994, 270 milj. mk år 1995 och 210 milj. mk år 1996.

10 §. *Närmare stadganden.* Lagförslagets 10 § innehåller ett bemyndigande att genom förordning utfärda närmare stadganden om lagens verkställighet.

11 §. *Ikraftträdande.* Paragrafen innehåller ett stadgande om lagens ikraftträdande. Lagen skall vara i kraft tills vidare och genom den upphävs den gällande lantbruksinkomstlagen jämte ändringar. Om EG-medlemskapet förverkligas, kommer lagen naturligtvis att ersättas med EG:s bestämmelser om en gemensam lantbrukspolitik på det sätt som avtalas vid medlemskapsförhandlingarna.

12 §. *Övergångsstadganden.* Enligt 1 mom. skall de arrangemang som baserar sig på tidigare lantbruksinkomstavtal fortfarande gälla, om inte någonting annat bestäms om dem med stöd av 5 §.

I 2 mom. ingår ett stadgande med tanke på en sådan situation att det belopp som har uppburits som lantbruksproducenternas andel av exportansvaret 1993 visar sig vara för stort eller för litet. Detta framgår först efter den föreslagna tidpunkten för lagens ikraftträdande. En eventuell avvikelse i uppbördens kommer således att förutsätta att saken rättas till genom en tilläggsbudgetproposition som avlåts till riksdagen 1994.

2. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 1994. Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får dock vidtas redan innan den träder i kraft.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om marknadssystemet för lantbruksprodukter

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Lagens syfte

Syftet med marknadssystemet för lantbruksprodukter är att trygga en rättvis inkomstnivå för lantbruksproducenterna, trygga marknadsföringen av lantbruksprodukter och utveckla dessa produkters kvalitet, främja produktiviteten inom lantbruket och sänka kostnadsnivån samt garantera tillgången på livsmedel och få till stånd skäliga konsumentpriser.

2 §

Medel

De medel som används för att målen enligt 1 § skall kunna nås är exempelvis priser som bestäms för lantbruksprodukter, importskydd och exportstöd, åtgärder för tryggande av marknadsföringen, pris- och inkomststöd samt vid behov andra åtgärder.

För främjande av marknadsföringen av lantbruksprodukter och förädlade lantbruksprodukter kan exportstöd betalas i samband med exporten av dessa produkter. Lantbruksprodukter och förädlade lantbruksprodukter kan även köpas i lager, och subventioner kan betalas för upplagringen av dem och för konsumtionen i Finland.

Om importavgifter, tullar, acciser och priskillnadsersättningar stadgas särskilt.

3 §

Priser

De priser som avses i 2 § 1 mom. är riktpris och minimipris.

Riktpris är det pris som lantbruksproducenterna i genomsnitt bör uppnå under ett prissättningsår. Riktpris bestäms för vete, råg, korn, havre, mjölk, nötkött, svinkött, fårkött och hönsägg.

Grunderna för importavgifterna och de acciser som uppbärs på importen fastställs så, att riktprisen kan förverkligas. Grunder för bestämmande av importavgifter och de acciser

som uppbärs på importen fastställs både för riktprisprodukter och andra lantbruksprodukter.

Minimipris är det pris som utgör grund för betalningen av exportstöd och inköp av lantbruksprodukter i lager. Minimipris kan bestämmas för riktprisprodukter och vid behov även för andra produkter.

Om grunderna för bestämmande av priserna stadgas närmare genom förordning.

4 §

Prissättningsår

Prissättningsåret för husdjursprodukter börjar den 1 mars och slutar den sista februari följande år. Prissättningsåret för växtodlingsprodukter börjar den 1 juli och slutar den 30 juni följande år.

5 §

Förhandlingar

Statsrådet och lantbruksproducenternas centralorganisationer förhandlar och ingår avtal om rikt- och minimipriser, pris- och inkomststöd samt de åtgärder som behövs för tryggande av marknadsföringen.

Statsrådet beslutar om de priser, stöd och andra åtgärder som nämns i 1 mom. efter att det har avtalats om dem vid förhandlingarna enligt 1 mom.

På begäran av en avtalspart skall förhandlingar omedelbart inledas för uppnående av avtal som åsyftas i 1 mom. Statsrådet skall utse statens representanter vid förhandlingarna.

6 §

Pris- och inkomststöd

Statsrådet bestämmer grunderna för fördelningen av det pris- och inkomststöd som skall betalas av statens medel. Också jord- och skogsbruksministeriet kan meddela föreskrifter om de detaljerade fördelningsgrunderna.

Om det totala beloppet av det pris- och inkomststöd som har betalats till lantbruket under något år avviker från det som har

avtalats enligt 5 §, skall skillnaden följande år beaktas som ett motsvarande tillägg till eller avdrag från pris- och inkomststödet, om inte något annat bestäms med stöd av 5 §.

7 §

Prisernas ikraftträdande

Prisändringarna träder i kraft vid ingången av prissättningsåret, om inte något annat bestäms med stöd av 5 §.

8 §

Finansieringen av marknadsföringen

Kostnaderna för marknadsföringen av lantbruksprodukter finansieras med

- 1) anslag som tas in i statsbudgeten,
- 2) importavgifter, tullar och acciser på livsmedelsprodukter som i samband med importen av livsmedel uppbärs i tulltariffgrupperna 1—2, 4—8 och 10—23,
- 3) marknadsföringsavgifter, skatter och andra avgifter som uppbärs för insatsvaror inom jordbruket och för lantbruksprodukter, i enlighet med vad som särskilt stadgas om dessa avgifter och skatter samt
- 4) pris- och inkomststöd enligt 6 §, i enlighet med vad som bestäms med stöd av 5 §.

9 §

Styrning av lantbruksproduktionen

I statsbudgeten för år 1994 anvisas ett anslag om 500 miljoner mark för styrning av lantbruksproduktionen, år 1995 460 miljoner mark och därefter ett anslag som anvisas i budgeten.

Om ett större belopp än det som nämns i 1 mom. används för styrning av produktionen, skall om tilläggsfinansieringens fördelning mellan staten och lantbruksproducenterna beslutas

i enlighet med 5 §. Lantbruksproducenternas andel kan täckas med de medel som har anvisats för pris- och inkomststöd samt med intäkten av de skatter och avgifter som avses i 8 § 3 punkten.

10 §

Närmare stadganden

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag utfärdas genom förordning.

11 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994. Genom denna lag upphävs lantbruksinkomstlagen av den 28 juli 1989 (736/89) jämte ändringar.

12 §

Övergångsstadganden

De arrangemang som har avtalats och bestämts med stöd av den lantbruksinkomstlag som upphävs i 11 § 2 mom. gäller också medan denna lag är i kraft, om inte något annat bestäms i enlighet med 5 §.

Om de marknadsföringsavgifter, skatter och andra avgifter samt acciser som lantbruksproducenterna har betalt 1993, de statssubventioner som har använts för täckande av lantbruksproducenternas andel medräknade, överskrider eller underskrider den andel av exportkostnaderna för lantbruksprodukter för vilken lantbruksproducenterna skall svara enligt den lantbruksinkomstlag som upphävs i 11 § 2 mom., skall detta år 1994 beaktas som motsvarande avdrag från eller tillägg till det anslag som nämns i 8 § 1 punkten.

Helsingfors den 5 november 1993

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Jord- och skogsbruksminister *Martti Pura*

